

Bruksela, dnia 18.3.2026 r.
SWD(2026) 322 final

DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI
STRESZCZENIE SPRAWOZDANIA Z OCENY SKUTKÓW

Towarzyszący dokumentowi:

**wniosek dotyczący ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
w sprawie KORPORACYJNYCH RAM PRAWNYCH 28. SYSTEMU PRAWNEGO –
„EU INC.”**

{COM(2026) 321 final} - {SEC(2026) 321 final} - {SWD(2026) 321 final}

Streszczenie oceny skutków

Sprawozdanie z oceny skutków inicjatywy w sprawie 28. systemu prawnego

A. Zasadność działań

Na czym polega problem i dlaczego jest to problem na szczeblu UE?

Nadrzędnym problemem, z którym borykają się przedsiębiorstwa, a w szczególności przedsiębiorstwa typu start-up i przedsiębiorstwa scale-up w UE, jest **fragmentacja reguł korporacyjnych**, którą potęguje brak zharmonizowanej formy prawnej z unijną marką odpowiednią dla mniejszych przedsiębiorstw, takich jak przedsiębiorstwa typu start-up. Przedsiębiorstwa borykają się również z **uciążliwymi, złożonymi i często niecyfrowymi regułami i procedurami korporacyjnymi** przez cały cykl ich życia. Niewystarczająca dostępność narzędzi cyfrowych, procesów, które nie odzwierciedlają „zasady jednorazowości”, oraz rozbieżne minimalne wymogi kapitałowe powodują opóźnienia i obciążenia przy zakładaniu przedsiębiorstwa. Podobnie niecyfrowe i złożone reguły korporacyjne, takie jak procedury związane ze zmianą umowy spółki lub likwidacją, sprawiają, że prowadzenie działalności i zamykanie przedsiębiorstw jest uciążliwe i powolne. Ponadto założyciele spółek i przedsiębiorstwa w UE napotykają **trudności w przyciąganiu inwestycji na wczesnym etapie i na etapie rozwoju** ze względu na rozdrobnione, niecyfrowe i kosztowne wymogi dotyczące wejścia i wyjścia inwestorów, np. w odniesieniu do podwyższenia kapitału, przeniesienia udziałów i warunków oczekiwanych przez inwestorów kapitału wysokiego ryzyka. Rozbieżne przepisy krajowe osłabiają również zdolność europejskich przedsiębiorstw do oferowania konkurencyjnych programów akcjonariatu pracowniczego w celu konkurowania o największe talenty. Wszystkie te problemy prowadzą do **braku pewności prawa, obciążenia administracyjnego i kosztów**.

Co należy osiągnąć?

Ogólne cele obejmują wzmocnienie konkurencyjności unijnych przedsiębiorstw i gospodarki UE, poprawę funkcjonowania jednolitego rynku, zapewnienie lepszych warunków do zakładania działalności gospodarczej i lepszych możliwości rozwoju przedsiębiorstw oraz zachęcanie do większych inwestycji w unijne przedsiębiorstwa, zwłaszcza przedsiębiorstwa typu start-up i scale-up.

W szczególności celem inicjatywy jest zapewnienie wspólnych korporacyjnych ram prawnych w UE, obejmujących proste i skuteczne korporacyjne przepisy i procedury dotyczące całego cyklu życia przedsiębiorstwa, a także ramy wspomagające inwestowanie, stanowiące odpowiedź na potrzeby przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, ale prawnie dostępne dla wszystkich założycieli i przedsiębiorstw.

Na czym polega wartość dodana podjęcia działań na poziomie UE (zasada pomocniczości)?

Istnieje duża wartość dodana, ponieważ zidentyfikowane problemy wynikają głównie z rozbieżnych przepisów krajowych i braku odpowiednich przepisów na szczeblu UE. Spójne ramy prawne dla przedsiębiorstw wraz ze zharmonizowaną formą przedsiębiorstwa i marką UE, które mają na celu rozwiązanie takich problemów, można osiągnąć jedynie poprzez działania na szczeblu UE służące zapewnieniu wspólnych przepisów na całym jednolitym rynku.

Bez działań na szczeblu UE krajowe zmiany legislacyjne mające na celu poprawę otoczenia biznesowego dla przedsiębiorstw, w tym przedsiębiorstw typu start-up i przedsiębiorstw scale-up, byłyby kontynuowane, ale prawdopodobnie utrzymałyby mozaikę przepisów, a nie doprowadziły do jednolitego rozwiązania na całym jednolitym rynku. Założyciele spółek w UE nadal musieliby stawiać czoła wyzwaniom związanym z zakładaniem i prowadzeniem przedsiębiorstw, a niektóre przedsiębiorstwa typu start-up nadal przenosiłyby się do państw trzecich o bardziej atrakcyjnych warunkach, aby zwiększyć skalę swojej działalności.

B. Rozwiązania

Jakie są poszczególne warianty działań służących osiągnięciu celów? Czy wskazano preferowany wariant? Jeżeli nie, dlaczego?

W ocenie skutków przeanalizowano warianty strategiczne w ramach **7 głównych zagadnień istotnych w kontekście planowanej inicjatywy**: zapewnienie zharmonizowanej formy prawnej przedsiębiorstwa; przyspieszenie i uproszczenie rejestracji przedsiębiorstw, w szczególności przedsiębiorstw typu start-up; zapewnienie wymogu tylko jednorazowego składania informacji w kontekście rejestracji; ułatwienie zamknięcia (likwidacji); przyciąganie talentów; zapewnienie elastycznego zarządzania i systemu kapitałowego; oraz ułatwienie opcji wyjścia.

Wszystkie ocenione warianty strategiczne wiązałyby się ze środkami ustawodawczymi, biorąc pod uwagę, że czynniki powodujące problemy są natury prawnej. Inicjatywę ustawodawczą zapowiedziano również w Kompasie konkurencyjności, strategii jednolitego rynku oraz strategii na rzecz przedsiębiorstw typu start-up i scale-up, a także w programie prac Komisji na 2026 r. **Preferowany wariant** składa się z **pakietu** preferowanych środków dotyczących każdego z głównych zagadnień:

1. Wprowadzenie nowej zharmonizowanej formy prawnej spółki objętej 28. systemem prawnym i posiadającej markę UE, tworzonej przez osoby fizyczne i prawne lub w drodze przekształceń krajowych oraz przekształceń, podziałów i połączeń transgranicznych, a także wprowadzenie zharmonizowanych przepisów dotyczących oddziałów spółek objętych 28. systemem prawnym.
2. Stworzenie jednego unijnego interfejsu, opartego na systemie integracji rejestrów przedsiębiorstw (BRIS), do celów rejestracji spółek objętych 28. systemem prawnym, ze zharmonizowanymi dwujęzycznymi wzorami, z terminem (48 godzin) i pułapem kosztów rejestracji w wysokości 100 EUR, a także prewencyjną kontrolą administracyjną, sądową lub notarialną, jeżeli standardowy wzór jest wykorzystywany przez założycieli jako osoby fizyczne.
3. W kontekście rejestracji – zapewnienie, aby informacje o przedsiębiorstwie były przekazywane z rejestru przedsiębiorstw do organu odpowiedzialnego za NIP i numery identyfikacyjne VAT, organu zabezpieczenia społecznego i rejestru beneficjentów rzeczywistych bez konieczności ponownego przedkładania tych informacji przez przedsiębiorstwo objęte 28. systemem prawnym („zasada jednorazowości”) oraz aby przedsiębiorstwo otrzymało NIP i numery identyfikacyjne VAT;
4. Zapewnienie, aby zgłoszenia dokonywane przez likwidatora w celu zamknięcia (poza przypadkami niewypłacalności) były przekazywane z rejestru przedsiębiorstw do innych organów („zasada jednorazowości”); zapewnienie możliwości zgłaszania roszczeń wierzycieli przez internet; zapewnienie uproszczonej procedury likwidacji wypłacalnych przedsiębiorstw nieposiadających aktywów i długów; oraz uproszczenie postępowań upadłościowych dzięki ich pełnej cyfryzacji.
5. Umożliwienie spółkom objętym 28. systemem prawnym tworzenia planów akcjonariatu pracowniczego (ESOP) i emitowania kategorii akcji z odrębnymi prawami głosu oraz wprowadzenie opcjonalnego wspólnego systemu EU-ESO dla spółek objętych 28. systemem prawnym, ze zharmonizowanym harmonogramem opodatkowania opcji na akcje dla pracowników w ramach EU-ESO.
6. Stworzenie elastycznego systemu zarządzania; zapewnienie prostych i w pełni cyfrowych procedur służących zwiększeniu kapitału i emisji akcji; umożliwienie korzystania z nowoczesnych instrumentów finansowania na wczesnym etapie, takich jak SAFE; oraz wprowadzenie kapitału minimalnego w wysokości 0 EUR lub 1 EUR bez wpłaconego kapitału zakładowego do celów rejestracji spółki, przy zapewnieniu zharmonizowanych zabezpieczeń wierzycieli.
7. Zapewnienie, aby przeniesienia akcji spółek objętych 28. systemem prawnym mogły być przeprowadzane w pełni cyfrowo, bez udziału pośredników, oraz umożliwienie państwu członkowskiemu udostępniania publicznych rynków akcji przedsiębiorstwom objętym 28. systemem prawnym.

Jakie są opinie poszczególnych zainteresowanych stron? Jak kształtuje się poparcie dla poszczególnych wariantów?

Ogólnie rzecz biorąc, **zainteresowane strony uczestniczące w konsultacjach** (konsultacje publiczne, zaproszenie do zgłaszania uwag, ukierunkowane spotkania z zainteresowanymi stronami, Forum Wysokiego Szczebla ds. Wymiaru Sprawiedliwości na rzecz Wzrostu, porady ekspertów w dziedzinie prawa spółek) potwierdziły zidentyfikowane problemy i szeroko poparły działania na szczeblu UE.

Przedsiębiorstwa, założyciele i inwestorzy (stanowiący zdecydowaną większość respondentów biorących udział w konsultacjach) zdecydowanie poparli wspólne korporacyjne ramy prawne, które obejmowałyby cyfrowe i skuteczniejsze procedury zakładania przedsiębiorstw i inwestowania w nie oraz środki ułatwiające przyciąganie i zatrzymywanie pracowników za pośrednictwem opcji na akcje dla pracowników. Zainteresowane strony zgodziły się również co do szerokiego zakresu ram, w szczególności co do nieograniczania ich do podzbioru przedsiębiorstw, takich jak przedsiębiorstwa typu start-up lub przedsiębiorstwa innowacyjne.

Prawnicy praktycy podkreślili potrzebę porady prawnej przy zakładaniu przedsiębiorstwa i podkreślili znaczenie kontroli prewencyjnych w procedurach zakładania przedsiębiorstw, natomiast **związki zawodowe** zdecydowanie podkreśliły znaczenie poszanowania praw pracowniczych.

C. Skutki wdrożenia preferowanego wariantu

Jakie korzyści przyniesie wdrożenie preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Założyciele i przedsiębiorstwa, którzy wybiorą formę prawną spółki objętej 28. systemem prawnym, odniosą duże korzyści z tej inicjatywy na każdym etapie działalności: efektywniejsza rejestracja z zastosowaniem zasady jednorazowości, wymiana informacji między organami i minimalny kapitał zakładowy w wysokości 0 EUR lub 1 EUR, wspólny model EU-ESO dotyczący opcji na akcje dla pracowników ze zharmonizowanym harmonogramem opodatkowania, a także prostsze lub cyfrowe procedury zamknięcia. Omawiany pakiet powinien znacznie zmniejszyć **obciążenie administracyjne i przynieść oszczędności** w wysokości od 328 mln do 440 mln EUR dla szacowanej liczby 308 000 spółek objętych 28. systemem prawnym w okresie 10 lat. Przedsiębiorstwa objęte 28. systemem prawnym odniosą też korzyści z prostszych i cyfrowych procedur operacji kapitałowych (np. podwyższenie kapitału, emisja udziałów) oraz innych procedur prawa spółek (np. posiedzenia udziałowców online).

Oczekuje się też, że pakiet **znacząco poprawi otoczenie inwestycyjne**, przy czym zarówno **inwestorzy, jak i przedsiębiorstwa** odniosą korzyści ze zmniejszenia obciążenia administracyjnego na skutek zniesienia wymogu osobistego załatwiania formalności i obowiązkowego zaangażowania pośredników w przenoszeniu udziałów. Szacuje się, że średnie oszczędności wyniosą 1 780–2 850 EUR w przypadku transakcji w wysokości 500 000 EUR na etapie wzrostu, natomiast w pełni cyfrowe procedury podwyższenia kapitału i emisji udziałów przyniosą oszczędności rzędu 1 100 EUR na rundę finansowania. Inwestorzy odniosą też korzyści z ulepszonych opcji wyjścia w państwach członkowskich, umożliwiających przedsiębiorstwom objętym 28. systemem prawnym dostęp do publicznych rynków akcji bez przekształcenia prawnego.

Oczekuje się, że **organy publiczne, w tym rejestry przedsiębiorstw**, odniosą korzyści z przyrostu wydajności wynikającego z procedur cyfrowych i jednorazowego przekazywania informacji o spółkach. Wspólne przepisy i rozpoznawalna marka UE powinny również skutkować większą pewnością prawa dla organów publicznych, pośredników zaangażowanych w procedury korporacyjne, takich jak notariusze, oraz prawników praktyków z sektora prywatnego.

Jakie są koszty wdrożenia preferowanego wariantu lub – jeśli go nie wskazano – głównych wariantów?

Pakiet powinien spowodować jedynie **ograniczone jednorazowe koszty dostosowania** dla istniejących spółek, które zdecydują się stać spółkami objętymi 28. systemem prawnym w drodze przekształceń krajowych lub połączeń, podziałów lub przekształceń transgranicznych, w tym zmian prawnych i organizacyjnych.

Jakie są skutki dla MŚP i konkurencyjności?

Ponieważ oczekuje się, że większość przedsiębiorstw objętych 28. systemem prawnym zostanie założona przez osoby fizyczne i będą to **MŚP**, szacowane ogólne zmniejszenie obciążeń administracyjnych o 328–440 mln

EUR w okresie 10 lat **przyniesie korzyści głównie tej grupie przedsiębiorstw**. Niektóre istniejące MŚP również będą mogły podjąć decyzję o zmianie formy na spółkę objętą 28. systemem prawnym, zaś inne będą mogły skorzystać pośrednio, np. jako partnerzy biznesowi lub podwykonawcy. Inicjatywa przyniesie również korzyści w szczególności **przedsiębiorstwom typu start-up i scale-up**, ponieważ wiele jej elementów odpowiada na ich potrzeby.

Dzięki harmonizacji i wzmocnieniu ram regulacyjnych dla przedsiębiorstw na jednolitym rynku inicjatywa sprawi, że UE stanie się bardziej atrakcyjnym miejscem dla innowacyjnych i zorientowanych na wzrost przedsiębiorstw, a tym samym przyczyni się do długoterminowej konkurencyjności UE. Możliwość przystępnego cenowo i szybkiego zakładania spółek objętych 28. systemem prawnym powinna zachęcać europejskich założycieli do zakładania przedsiębiorstw w UE. Uproszczone lub cyfrowe procedury w całym cyklu życia przedsiębiorstwa, w tym mające na celu przyciągnięcie inwestycji, a także EU-ESO powinny również zwiększyć **atrakcyjność UE jako miejsca do zwiększania skali działalności oraz przyciągania i zatrzymywania pracowników**, oferując znaczne korzyści w porównaniu z innymi jurysdykcjami.

Czy przewiduje się znaczące skutki dla budżetów i administracji krajowych?

Oczekuje się, że pakiet ten spowoduje jednorazowe koszty, szacowane na 2,7 mln EUR dla wszystkich państw członkowskich, związane z **dostosowaniem krajowych systemów informatycznych** do jednolitego interfejsu UE służącego do rejestracji przedsiębiorstw objętych 28. systemem prawnym. Państwa członkowskie będą mogły korzystać z już opracowanej technologii w celu połączenia krajowych rejestrów przedsiębiorstw z BRIS. Niektóre państwa członkowskie prawdopodobnie poniosą dodatkowe koszty związane z połączeniem organów odpowiedzialnych za kontrolę przewencyjną z rejestrami przedsiębiorstw, szacowane na około 50 000 EUR na każde z tych państw członkowskich. Automatyczne przekazywanie informacji o spółkach między rejestrami przedsiębiorstw a innymi organami wiązałoby się również z ograniczonymi **jednorazowymi kosztami informatycznymi**, biorąc pod uwagę rozwój cyfrowy już trwający w administracjach krajowych. W kontekście postępowań upadłościowych można oczekiwać, że niektóre koszty związane z **opracowaniem i utrzymaniem platform dla systemów aukcji elektronicznych** wyniosą od 500 000 do 700 000 EUR dla wszystkich państw członkowskich.

Pałap kosztów w wysokości 100 EUR na dokończenie rejestracji (ze standardowym wzorem) oznaczać będzie **zmniejszenie przychodów dla rejestrów przedsiębiorstw i innych organów** zaangażowanych w rejestrację, w tym kontrolę przewencyjną. Powinno to zostać przynajmniej częściowo zrównoważone przez zwiększoną działalność gospodarczą i składki podatkowe od nowych przedsiębiorstw objętych 28. systemem prawnym.

Zharmonizowany harmonogram opodatkowania opcji na akcje dla pracowników w ramach EU-ESO spowoduje **negatywne skutki w zakresie płynności** dla państw członkowskich, w których dochód z opcji na akcje dla pracowników jest obecnie opodatkowany na wcześniejszym etapie, ale oczekuje się, że wpływ ten będzie umiarkowany i tymczasowy, do czasu gdy podatki staną się wymagalne.

Czy wystąpią inne znaczące skutki?

Inicjatywa ta w znacznym stopniu przyczyni się do **funkcjonowania jednolitego rynku**, w tym przez zmniejszenie fragmentacji reguł korporacyjnych i wprowadzenie domyślnie cyfrowych procedur.

Proporcjonalność?

Pakiet środków preferowanych nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia określonych celów. Inicjatywa jest ukierunkowana, ponieważ dotyczy obszarów, które zainteresowane strony, w szczególności przedsiębiorstwa i założyciele, uznały za problematyczne w ramach działań konsultacyjnych, i koncentruje się na zapewnieniu wspólnych korporacyjnych ram prawnych w całej UE, którymi należy się zająć na szczeblu UE. Szacowane koszty pakietu są proporcjonalne do celów i ogólnie oczekuje się znacznych korzyści dla przedsiębiorstw, w szczególności przedsiębiorstw typu start-up i scale-up.

D. Działania następce

Kiedy nastąpi przegląd przyjętej polityki?

Wniosek ustawodawczy będzie zawierał obowiązek przeprowadzenia oceny po upływie określonego czasu od wdrożenia odpowiednich środków.